

NEM LEHET, MIVEL LEHETETLEN

Budapestről

(1.)

Akkor, hány éve is már, egy rövid ideig ács segéd munkás voltam. A nyár végén, kilencszázhetvenháromban. Ács sm. Leszereltem, valamit kellett csinálni. Nem vettek föl az egyetemre. Filozófia szakra. De nem kellett ácsolnom. Igazság szerint azt se tudom pontosan, mi az, hogy ácsolni.

(2.)

Budapest hidakat tartalmaz. Lánchíd, Szabadság. Tartalmazza a szabadságot híd, tér, strand és hegy formájában. Utcákat, mondjuk, az Alom utca. Templomot, tereket, iskolát. Iskolaudvarok. A Fradipályát. Különb-különb focipályák, más kultúrhelyek. A Ligetet. Millenniumi Földalatti Vasút. Magyar királyok, Hét vezér, gyönyörű harci bronz darabok. Az édes mamát is tartalmazza, és még, te jó ég, mennyi nőt. Mintha, hál'istennek, csak nőket tartalmazna olyankor. De nem, mert van még itt szenvedés, ellenség és elhülyülés vagy lágy elnyomás, váratlan szagok, földérintetlen kerületek. Van Operaház, Lukács cukrászda, Rudas gyógyfürdő és Petőfi laktanya. A Farkasréti temetőben a hozzám tartozók. Elesett hősök. Van zsúfoltság, idegesség és zajártalom. Harci füst. Tartalmazza, hogy a mozgólépcsőn nem jobboldalt állunk. Össze-vissza állunk. Hogy bliccelünk a trolin. Tartalmazza a trolit. Még mi mindent; az életet. Azt nézni, széjjel-szedni, kibékülni, azzal kibékülni valahogy. És leírni valahogy.

Hogy arról szóljon, ami nincs.

És úgy, ahogyan vagyok.

(3.)

Alighanem rendkívül be van fogva mindenki. Micsoda elfoglaltak. Hallgat, beszélget. A rádióból a Mozart-requiem. Bámészkodni sokáig, nézni

a tűzfalat, a salétromfoltokat. Az ereszt és a cserépsor hullámozását. És a valóságban akkor nincs is. Akkor semmi sem volt.

Budapest használt. Nem elég öreg. Használni valamire. Dermesztő, ahogy használom, ahogy enged, hogy használjam. Föl lesz szabadítva. Nyafog. Összeszedi magát, aztán elengedi. Állandóan fészkelődik, mint egy kukac, és ez unalmas. Ha egyszerre megállna, az egész, az igyekvők, a villamos, galambszar a második emelet magasában, beszélgetések jókor *abbahagyva*, és a szagosodás és ötven évig állna minden, az volna az.

Mert azt hiszem, Budapest most éppen nincsen. Volt, lesz, de most nincs.

Ugyan ellettük. El, mint a legyek, és leromboljuk és letapossuk. Zsibvásár egy szent helyen. Pocsolya, moszat, kutyaszar. Sárga habzás. Műanyagot lengető szél. Rossz szagok. Ellettük, mi, úgynevezett pestiek.

Pesti. Tülekedik, izzad, lökdös. Elszórja, ami a kezében van. Lazán. A pestiek csuklómozdulata. Ezek a rossz arcok, mert közben ilyen rossz arcot kell vágni. Vad, mogorva. Befüstöli, széttöri, kiönt, lerugdossa. Leköpdösi. És eladja. Hely, csönd és levegő, valami olyasmi, ami nem az övé. Ha van egy kis hely, az be lesz borítva. Ha valami jópofa van, ha *van* valami, lebontják. Átépitik. Fák kiirtva, helyettük autók, föl a járdára is. Ott oldalazunk, a járdán, elég vicces. Tehát felállok a járdára a kocsimmal, azután oldalazok a többi kocszi miatt.

Nyáron a csillár alatt gyakorlatoznak a növendék-legyek.

(4.)

Bedöglött a trolink. Csúszott előre. Emberek, ennyire közel, ennyi ember már

„Egy család áll a zuhanó erkélyen, szürreális Balkonon, a nő karján gyerek, a férfin látszik, hogy mindhárman meg fognak halni, a könyökével tesz egy mozdulatot, mintha oldalba bökne egy láthatatlan angyalt.”

Németh Gábor

„Wer jetzt kein Haus hat, baut sich keines mehr”

R. M. Rilke

erősen szaglik. Városszag van. Csak ne az Élmunkás hídon dögöljön be.

Ma már senki sem olyan siralmas, mint a kalauzos trolik idején. Siralmas vagy dermesztő. Akkor milyen? És még egyszer, ez: *Fejlődés?*

(5.)

Egyszer voltam az Úttörő Áruházban. Többször is voltam, de egyszer *biztosan ott*. Úttörő koromban. Ilyen kicsi úttörő. Karácsony felé, valami ajándékok dolgában. Jézuskázni. Volt akkor ott, tényleg, egy tavacska az áruházban. Abban a tóban pedig a Föld különböző tájai, és a tájak fölött sárgarépa színű-formájú halacska úszkáltak le-föl. Fenn, a *Mennyezeten* repülőgépek lógtak lefelé, mintha egy anygalkára függesztették volna fel őket. Keringtek is. Vagy csak úgy himbálóztak szépen a repáhalak felett?

(6.)

Buszon utaznak a gyerekek és Mercédeszen a felnőttek. Ezzel nem a kapitalizmust akarom kritizálni.

(7.)

Az ablakhoz nyomom a tenyerem. Jó hideg az üveg. A Rózsa utcában van egy kis kenyérszagú pékség. Egész életemben Pesten (éltem) (laktam). Hatodik kerület, Szondy utca. Izabella, Szív, Népközt, Novhét, Körönd, Csengery, Vörösmarty, Aradi satöbbi. Hunyadi tér. Lehel piac. Ferdinánd híd: Élmunkás híd, Podmaniczky utca pedig: Rudas L. Vagy ha vesszük az Adlerstrasse – Sas utca – Guszev utca fejlődéssort. Itt, igen, itt ástam be magam, *valóban* csak lustaságból. Itt majd jó lesz. Úgy is lett. Jól fogok viselkedni, gondoltam, jó leszek, ez elég; és tényleg. Dolgozgatok, tényleg elég jó. Nekikészülni. *El lenni*. Eszek valamit, sör is van, a tányérokát áztatom. Igazgatom a konyhai ne-

Szlovéniában, az olasz határ menti Lipicán évente megrendezik a „Vilenica” elnevezésű írótalálkozót. A találkozón főként kelet-európai írókat látnak vendégül. A magyarokat ebben az évben **Eörsi István, Gállos Orsolya, Krasznahorkai László, Kukorelly Endre, Parti Nagy Lajos és Szilágyi Imre** képviselte. A Szlovén Írószövetség 1992-es nagydíját Milan Kundera, a „Vilenica Kristálya” díjat pedig Kukorelly Endre kapta.

oncsövet, amíg abba nem hagyja a vibrálást. Berreg a neon. Egy nejlonzacskóban van a zöldség, a citrom és a tejföl. Zöldség, citrom, tejföl, zacsek. Odasüt a gangra a nap. Kicsérélték a poroltót az udvaron egy jóval korszerűbb porolóra. Új lift is lett, korszerű. A födémét aláácsolták, hogy jól bírja a liftet. Ácsok. Az új lift miatt alá kellett ácsolni a födémét. Tehát ha valami elromlik, kijönnek, és elrontják. Ami tönkremegy, azt tönkreteszik. Néztém, hogy is kell ácsolni. Így kell. Kiszedek egy tányért, előveszem a lekvárt. Kétéves házi lekvár. Van még valami beszáradt desszert. Valaha olcsóbb volt a desszert. Ennyi fa nem volt, mint most. Már egy egész erdőséget építettek be az ácsok (!) ebbe a városba. Melyik, melyik város. Hát egyszer majd lemegeyek, és megnézem. **Én inkább nem.**

(8.)

Hát egyszer csak, ahogy a taxival kanyarodunk le a hídról, nullakilométerkő, az Alagút felé (a szabadságon vagy a láncon, kérdezte a taxis morózusan, akkor a láncot választottuk, idézet Garaczitól), szóval az ismerősöm, aki már néhány éve visszajár ide, hazajáró, hát egyszer csak megkérdezi a morózust, hogy úgymond, *vissza tetszettek telepíteni a csillagot?*, amivel a körforgalom közepén virágokból ékeskedő vöröscsillagra

utalt, mert tértatarozáskor egyszer már megszüntették, de a morózus nem válaszolt, nyilván éppen *kanyarodott*, és akkor én válaszoltam helyette magam helyett, hogy, hát igen, visszatelepítettük.

(9.)

Közlekedni egy városban. Valaki *igyekszik*, *igyekszik* el, haza, itt él, nem nézelődik, csak a turista nézelődik. Ha kibámol is a villamos ablakán, inkább magába bámul. Mégis olykor-olykor *nem közlekedés*, a Duna fölött nem közlekedünk, hanem *átkelünk*. Átkelni, jobb part, bal part, vissza, és megint, nem mert a vízke-tteg magyar nem bír a fenékén megülni. Nem is, hogy *ott* jobb volna. Hanem talán mert (de) (mégis) a dolgok valahogy mindig az ellenkező oldalon képződnek. Ilyenkor, ahogy a Margit híd a szigetnél csinál egy enyhe kanyart, ki szoktam használni az időt és megtekintem a látványokat. Napfény-nél, ködben, havasan, vagy este, ha kivilágítják azokat.

Egy érzelmi viszonyban nem a racionális elemek uralkodnak. Jó szeretni. Nem jó szeretni. Gátolja azt – és milyen kellemes gátlás –, ami bennünk az optimálisra törekszik, a legjobb megoldásra. Hogy ától béig legjobb lenne az egyenes. Aki szeret, annak nem. -tól -ig nem. Mert idő és tér úgy másként kezd működni. De más az is; a hiány, a fájdalom. Együtt va-

gyunk, és hiányzik, távol van, *de* vele vagyok. Jó és fáj, hogy ilyen jó. Vagy rossz, de már nem fáj legalább. És milyen rettenetes is valami csalódás vagy kiábrándulás. Ám ezek nem tartoznak ide, mert nem *kell* kiábrándulni, mert szeretni kell, és ami a legfőbb, lehet is, fáj, vagy nem.

Az ember a szülővárosával nem szerelmi viszonyban áll. A szerelmét mégiscsak valahogy kiválasztja, vagy az választja ki az ember. Vagy egyéb megfontolások történnek. Ide azonban én beleszülettem. Nyakig bele, hogy egyes szám első személyre vált-sunk át. És akkor már szag után megyek. Anya-fiú viszony, hogy az anyának van egy bizonyos szaga. Levegője, illata, finomabban szólva. Hangja, formája és színei. Hibái és hiányai. Éppen *úgy* szép, ahogy van. *Úgy*, ahogyan másnak nem. És éppen *úgy* szerencsétlen, hogy ha másképp lenne az, ha jobban vagy kevésbé akár, az már messze nem lenne ugyanaz, hanem mindenképp rosszabb. Az *elképzелhetetlen* lenne. Mert ezek ismerős kopások. Tölem kopott el, vagy tölem is. *Belőlem* kopott el. *Hozzám* kopott.

(10.)

Régebben voltak kávéházak. A kávéházban ültek emberek. Ott kávéztak. Beszélgettek, olvastak. Írtak is. Kicsit gyanús. A reakciók és a progresszívek vegyesen. Vagy elkülönülve. Egyik asztalnál ilyenek, a másik asztalnál olyanok. Pesti polgár. Akkor a nagypapa mindig, állítólag, a család szerint, a kávéházban ült. Állítólag kétszáz kávéház volt. Hol ülnek most, progresszívek és regresszívek, ki tudja. Kosztolányi Dezső véleménye szerint a kommunisták első dolga lesz a kávéházakat kiirtani. Neki ez még 1918-ban volt a véleménye.

(11.)

Mindenkinek van szíve. Szívek dobognak a troliban. Esik, kopog a tető, szálldos a pára és dobognak a szívek. A megállónál, Izabella utcai megállóhely, a falon belövésnyomok, és egy felirat, negyven éve meszelték ide: Ki a reakciókkal a közéletből.

(12.)

Egyszer leülni a Lánchíd tövében, a rakparton, a vízhez. Nyugodtan üldö-gélni itt, legalul. Ül-jél nyugodtan, és szürcsöld a zacskós kakaót. Onnan, föntről, mindenhol, *egyszer* ügyis mindenki lejön ide. Le, és azután rásimul a földre, a kőre, lépcsőre. A víz illata. Vas, víz.

No, és: milyen volt ott fenn? Hát igen. Hát, semmilyen. Hideg volt és szél. Meleg. Csatakos. Ahogy az lát-szik a televízióban.

Most innen nézegetek. Innen nem megyek sehova. Innen nem vagyok itt. ■